

sikkert ude omkring blandt Husbonderne mange, der slet ikke kende Tyendeloven, og der er blandt Tjenestefolk endnu flere, der ikke kende den, fordi den ikke er kort og knap, men indeholder en Række Bestemmelser og en saa umaadelig Mængde Paragraffer, at intet Lands Tyendelovgivning med Undtagelse af Sveriges kan sammenstilles dermed. Vi have faaet en Fabriklovgivning, der værner unge Mænd og unge Kvinder mod hensynsløs Udbytning fra deres Arbejdsgivers Side. Vi have faaet en Lærlingelov, der ligeledes beskytter de unge Læredrenge mellem 14 og 20 Aars Alderen mod Udbytning, hensynsløs Udbytning og sjofel og daarlig Behandling fra Husbonders og Principalers Side. Denne Lovgivning er Folketinget og Rigsdagen at prise for. Men vi maa videre i denne Retning. Den Lovgivning, som hjemler Lærlinge i Haandværk og Industri, unge Mænd og Kvinder, der ere knyttede til Arbejde uden for Tyendestanden, Beskyttelse, den Lovgivning og den Beskyttelse maa ogsaa blive Tyendet, særlig det yngre Tyende, til Del. Det, jeg tror, vi maa kræve paa det nuværende Tidspunkt, er Ophævelse af den bestaaende Tyendelov og Indførelse af en Beskyttelseslov for Tyendet.

Hertil vil kunne siges: Ja, men det rimeligste og retteste vilde være at komme til en fuldstændig Ophævelse af Tyendeloven uden nogen Erstatning derfor, uden andet end det rent negative: Bort med Tyendeloven. Jeg er nu af den Mening, at det vilde være i Tyendets Disfavør og navnlig i det unge Tyendes Disfavør, hvis man ikke, efter at have ophævet den bestaaende Tyendelov, skred til en Beskyttelseslov for Tyendet. Et fuldstændig frit Forhold her vilde give alt for meget Spillerum for hensynsløse Husbonder til at affatte Kontrakter, der vilde være Tyendet til Skade og Fordærv. Og man vilde, navnlig naar man henser til de eksisterende Forhold og den Erfaring, der haves med Hensyn til Kontrakter paa de større Gaarde her i Landet, kunne tænke sig Indførelsen af et Kontraktvæsen, der var værre og mere krænkende for Tyendets Selvstændighed end den bestaaende Tyendelov; thi vel er Tyendeloven slem og stram og kan bruges hensynsløst af hensynsløse Husbonder, men der gives dog Husbonder i dette Land, som ikke finde Tyendeloven stram nok, og som derfor som Supplement til Tyendeloven have indført Kontrakter, som Arbejderne maa underskrive, og som Husbonden beholder i sit Værge, hvorved

disse Folk yderligere prisgives til Husbonden. Det er ikke faa Herremænd, Godsejere og Proprietærer i dette Land, der endnu mene, at Tyendet kun er til for deres Skyld, at det er et Slags Arbejdsredskab, som de have Ret til at benytte. Der er Folk, som den Dag i Dag mene, at det er alt for ringe en Hustugt, de have over Tyendet efter den bestaaende Lovgivning; de ville have en Hustugt ligesom den, der i gamle Dage kunde anvendes over for Bønderne, og ville have den udstrakt til ogsaa at omfatte det ældre Tyende. Der er, siger jeg, en meget betydelig Del Godsejere i Landet, der ønske en yderligere Skærpelse af de strammende og snærende Baand, der gælde for Daglejere og Tjenestefolk paa Landet. De opfatte Forholdet mellem dem og deres Tjenestefolk som et rent privat Anliggende, som ingen har Ret til at beskæftige sig med eller at kritisere.

Jeg kan tale en Del med derom. Det Blad, hvortil jeg er knyttet, har i Løbet af de sidste Aar faaet en Række Fogedforbud paa Halsen. Først blev der nedlagt Forbud fra Herregaarden Gersdorffslund mod at omtale Forholdene der paa Gaarden mellem Husbonde og Arbejder. Forbudet blev nedlagt og gælder i den Udstrækning, at i Tilfælde af, at der i vort Blad bliver optaget noget om et utilbørligt Forhold, udvist enten af den ene Arbejder mod den anden eller af Herremanden eller Forvalteren mod Arbejderne, eller hvis vi f. Eks. omtale den Polakimport, der finder Sted til enkelte Gaarde, eller omtale, hvad der er hændet for et Par Aar siden, at polske Kvinder bleve groveligt mishandlede af „Aufseheren“, saa have vi gjort os skyldige i en Overtrædelse af Fogedforbudet. Denne Herremand — og ligesaa hans Forvalter — behandler sine Folk, som han vil, uden at han behøver at frygte for, at nogen Omtale kan finde Sted i den stedlige, socialdemokratiske Presse. Hans Arbejdere ere hans private Ejendele, som saadanne betragter han dem, og saaledes forlanger han, at Loven og Dommerne skulle betragte dem. Og virkelig er det lykkedes at faa nedlagt Fogedforbud mod, at „Demokraten“ omtaler Forholdene paa Herregaarden „Gersdorffslund“. Et lignende Fogedforbud er nedlagt for Herregaarden Thomasminde Vedkommende, og nu for nylig er der nedlagt et Fogedforbud angaaende Herregaarden Vilhelmsborg fra vedkommende Ejer, Baron Guldencrone, mod at omtale Forholdene paa denne Gaard; og